

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

філологічний факультет

Кафедра зарубіжної літератури та теорії літератури

 “ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан
філологічного факультету
проф. Бунчук Б. І.
«31» серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ЗАГАЛЬНА ІСТОРІЯ СВІТОВОГО ЛІТЕРАТУРНОГО ПРОЦЕСУ
(вибіркова)

Освітньо-наукова програма	Філологія
Спеціальність	035 Філологія
Кваліфікація	доктор філософії (PhD)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Рівень вищої освіти	третій освітньо-науковий
Факультет	філологічний
Мова навчання	українська

Чернівці, 2022

Робоча програма навчальної дисципліни «Загальна історія світового літературного процесу» складена відповідно до вимог її змісту (Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності) та відповідає освітньо-науковій програмі «Філологія» підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії (PhD) – спеціальності 035 Філологія.

Розробник: *Сажина Алла Володимирівна* – кандидат філологічних наук, доцент кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури.

Затверджено на засіданні кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури.
Протокол № 1 від «30» серпня 2022 року.

Завідувач кафедри (Ольга ЧЕРВІНСЬКА)

Схвалено методичною радою філологічного факультету.
Протокол № 2 від «5» вересня 2022 року.

Голова методичної ради факультету (Алла АНТОФІЙЧУК)

© Сажина А. В., 2022

© Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, 2022

1. Мета навчальної дисципліни:

Мета: ознайомити аспірантів із специфікою розвитку західноєвропейської й американської літератури на матеріалі конкретних художніх творів, а також продемонструвати стадіальність розвитку літератури.

Дана дисципліна розширює тематичний спектр світової літературної спадщини, розглядає літературу відповідно стилістичних особливостей доби її формування та методів актуалізації прочитання відповідних зразків в інші часові періоди.

2. Завдання

Відповідно до поставленої мети випливають конкретні завдання даного навчального курсу:

- оволодіти основами фахової теоретико-літературознавчої підготовки;
- отримати навички аналізу усіх компонентів художнього твору крізь призму специфіки літературних родів і жанрів;
- розуміти загальні властивості художньої літератури, поетику слова, літературного твору, художнього тексту, множинність його інтерпретацій, варіативність підходів, еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства;
- компетентно оцінювати історію світової літератури (за періодами) та специфіку літературного процесу в цілому;
- дати уявлення про своєрідності розвитку літератур у національному аспекті (в залежності від специфіки дисертаційного дослідження).

3. Результати навчання

знати: ключові поняття історії літературного процесу, що складають концептуальну основу курсу; особливості літературного процесу та його закономірності; головні тенденції в літературному процесі країн Європи, Америки, Африки, Азії та Австралії; специфіку літературних родів та жанрів; особливості літературного твору як художнього цілого; ідеалістичні та матеріалістичні концепції психології творчості; основні тенденції розвитку теорії літератури на сучасному етапі; зміст рекомендованих художніх текстів й екстраполювати засвоєний теоретичний базис до їх аналізу.

вміти вільно користуватися системою знань з історії зарубіжної літератури; пояснювати специфіку художнього тексту, вказувати на його відмінності в залежності від епохи та літературного стилю; застосовувати різні методологічні підходи до аналізу художніх творів; виділяти й досліджувати всі складники змісту та форми; визначати компоненти сюжету та композиції на матеріалі художніх текстів; застосовувати критичну та теоретичну спадщину літературознавчої та критичної думки; виявляти й розкривати інтертекстуальні паралелі.

Компетенції, якими має оволодіти аспірант у процесі вивчення навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі філології в межах професійної, наукової та дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення на міжнародному та національному рівні.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу філологічних знань.

ЗК 3. Здатність до проведення самостійних досліджень на високому рівні з опертям на найновіші світові здобутки в галузі філології.

ЗК 4. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел: фахової літератури, електронних баз.

ЗК 5. Здатність самостійно генерувати нові ідеї та застосовувати теоретичні знання в практичних ситуаціях.

ЗК 6. Здатність критично оцінювати наукові здобутки інших дослідників та свої власні.

ЗК 9. Здатність до міжособистісного спілкування, дотримання вимог професійної етики, уміння взаємодіяти та комунікувати з іншими фахівцями в галузі філології.

ЗК 11. Здатність ініціювати, організувати і проводити комплексні теоретичні та практичні дослідження у філологічній галузі.

ЗК 13. Здатність усвідомлювати роль і значення науки в культурі, зв'язок з іншими формами знання, вплив на проблеми інформаційного суспільства.

ЗК 14. Здатність проводити оригінальні дослідження, результати яких матимуть практичне застосування на вітчизняному та міжнародному рівнях.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (наукова коректність та толерантність) та уміти запобігати конфліктам під час наукових чи професійних дискусій.

ЗК 16. Здатність конструктивно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу при вирішенні складних теоретико-прагматичних питань.

ЗК 17. Здатність до формування системного наукового та загальнокультурного світогляду.

ЗК 18. Здатність до планування часу, самоорганізації та самоконтролю.

ЗК 20. Здатність до усвідомлення норм наукової етики та дотримання правил академічної доброчесності.

ЗК 21. Здатність у процесі наукових досліджень виявляти повагу до людської гідності (відмова від домінування, заподіяння шкоди й насильства) незалежно від статевої та гендерної самоідентифікації; здатність усвідомлено визнавати різноманіття підходів до права бути іншим.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність використовувати знання з філології для доповнення наявних системних світоглядних знань, концепцій на основі вивчення нових фактів і явищ.

ФК 3. Здатність виокремлювати з накопичених спостережень ті, які можна безпосередньо застосовувати у власній науковій діяльності.

ФК 4. Здатність запам'ятовувати та відтворювати факти, терміни, основні поняття, правила і теорії.

ФК 5. Здатність на високому рівні застосовувати методи наукового аналізу, структурувати літературний матеріал з урахуванням традиційних і новітніх методологічних принципів і засад.

ФК 7. Здатність удосконалювати та розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, професійно застосовувати знання з обраної філологічної галузі – літературознавства, літературної критики тощо.

ФК 8. Здатність вільно й критично послуговуватися спеціальною науковою термінологією в обраній галузі філологічних досліджень; обґрунтовувати оптимальний вибір термінів (при наявності синонімічних); за необхідності пропонувати нові спеціалізовані терміни та поняття.

ФК 9. Здатність чітко, логічно та послідовно висловлювати думку, досконало спілкуватися усною і писемною формами української та іноземної мов.

ФК 11. Здатність знаходити, відбирати й інтерпретувати наукові матеріали в першоджерелах і фаховій літературі.

ФК 12. Здатність методичнограмотно працювати з текстами наукових джерел; екстраполювати засвоєні знання, уміння, навички з філологічних дисциплін у методологію власних дослідницьких проєктів.

ФК 13. Здатність виявляти феномен національної культури з опертям на розуміння її мовної та літературної специфіки.

ФК 18. Здатність розуміти специфіку та тенденції розвитку світового та українського літературного процесу, зміст методів, напрямів, стилів і жанрів.

ФК 19. Здатність на високому рівні володіти знаннями про теоретико-методологічні підходи в літературознавстві та розуміти сутність механізмів та підходів літературознавчого аналізу художнього твору.

ФК 20. Здатність до продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем у галузі філології в межах професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, а також до застосування сучасних методологій, методів та інструментів педагогічної та наукової діяльності за фахом.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Аналізувати сучасні новітні концептуальні та методологічні знання з філології та суміжних галузей знань.

ПРН 2. Застосовувати та аналізувати праці провідних українських та зарубіжних учених, наукових шкіл та фундаментальних праць у власній сфері дослідження.

ПРН 7. Формулювати наукову проблему з урахуванням сучасних наукових тенденцій.

ПРН 8. Аналізувати наукові праці з філології, виявляти дискусійні та малодосліджені питання.

ПРН 10. Визначати інформаційну цінність джерел через порівняльний аналіз з іншими джерелами.

ПРН 11. Визначати найефективніші методи дослідження в галузі філології, використовуючи міждисциплінарні підходи та зв'язки.

ПРН 12. Вести спілкування в галузі філології з науковою спільнотою та громадськістю в діалоговому режимі.

ПРН 16. Застосовувати професійні знання в приватній, суспільній, професійній та освітніх сферах спілкування в багатонаціональному середовищі та з представниками інших культур.

ПРН 19. Демонструвати філологічну освіченість, знання теорії, історії, етапів формування і розвитку мовознавчої та літературознавчої науки, персоналій; обізнаність із надбаннями світової літератури, перекладними текстами; користуватися словниками та тезаурусами різних типів, довідниками, інтернет-ресурсами та електронними посібниками.

ПРН 23. Уміти конструктивно діяти, дотримуючись принципів соціальної відповідальності на основі етичних норм.

ПРН 25. Уміти підготувати на основі самостійно отриманих результатів та успішно захистити дисертаційне дослідження.

ПРН 29. Характеризувати основні тенденції літературного розвитку в культурному контексті та аспекті історико-суспільних явищ, визначати роль і місце окремого автора в літературному процесі, його приналежність до стильової епохи чи певного художнього напрямку.

ПРН 30. Використовувати різні підходи (історико-типологічний, рецептивно-естетичний, психологічний, культурологічний, гендерний, постколоніальний, герменевтичний) при характеристиці літературних явищ з урахуванням також і практики компаративних літературознавчих студій тощо.

ПРН 31. Застосовувати теоретичну спадщину світової літературознавчої думки та літературної критики; виявляти й розкривати інтертекстуальні паралелі.

ПРН 34. Уміти практично застосовувати навички гендерної культури, виходячи із засад та принципів гендерної рівності та принципів гендерної демократії.

4. Опис навчальної дисципліни

4.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	2	3	90	10	5			75		залік

Заочна	1	2	3	90	2	2			86		залік
--------	---	---	---	----	---	---	--	--	----	--	-------

6.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Історія світового літературного процесу від Античності до XVIII ст.											
Тема 1. Поетика та стилістичні особливості античної літератури.	10	1	0,5			9	10,5	0,25	0,25			10
Тема 2. . Загальні тенденції розвитку літератури Середньовіччя	10	1	0,5			9	10,5	0,25	0,25			10
Тема 3. Доба Відродження	11	1	0,5			10	11,5	0,25	0,25			11
Тема 4. Література XVII, XVIII ст.	13	2	0,5			10	12,5	0,25	0,25			12
Разом за ЗМ1	45	5	2			38	45	1	1			43
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Розвиток літературного процесу від XIX ст. до сучасності											
Тема 5. Особливості перебігу літературного процесу у XIX ст.	11	1	1			9	9	0,25	0,25			10
Тема 6. Літературний процес Франції, Німеччини, Англії та США кінця XIX – початку XX ст.	11	1	0,5			9	9	0,25	0,25			10
Тема 7. Поетика літератури Франції, Німеччини, Англії та США XX ст.	12	2	0,5			10	9	0,25	0,25			11
Тема 8. Особливості постмодерністської літератури.	11	1	1			9	9	0,25	0,25			12
Разом за ЗМ 2	45	5	3			37	45	1	1			43
Усього годин	90	10	5			75	90	2	2			86

4.2.1. Теми практичних занять

№	Назва теми	год	
		д/ф	з/ф
1	Поняття і загальна характеристика античної літератури. Героїчний та дидактичний епос.	0,5	0,25
2	Середньовічна культура та література.	0,5	0,25
3	Епоха Відродження та її характерні риси.	0,5	0,25

4	Творчість письменників бароко Національні особливості розвитку Просвітництва в різних країнах.	0,5	0,25
5	Основні напрями літератури XIX ст. – романтизм та реалізм.	1	0,25
6	Загальна соціокультурна характеристика 2-ї половини XIX ст. Модернізм в європейській літературі	0,5	0,25
7	Французька література XX ст. Література «втраченого покоління». Англійська література XX ст. Американська література XX ст. Література Сходу XX ст.	0,5	0,25
8	Художня практика постмодернізму	1	0,25
Усього годин:		5	2

4.2.3. Самостійна робота

№	Назва теми	год	
		д/ф	д/ф
1	Трансформація античних сюжетів у літературі XX –XXI ст.	9	10
2	Середньовічна драма.	9	10
3	Відродження в Англії. Вільям Шекспір.	10	11
4	Веймарська класика.	10	12
5	Романтизм і реалізм у протиставленні та взаємодії	9	10
6	«Нова драма». Течії модернізму.	9	10
7	Латиноамериканська література. Сучасні літературні й літературно-мистецькі премії	10	11
8	Теорія інтертекстуальності (Ю. Крістева). Інтермедіальність.	9	12
Усього годин:		75	86

5. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна (індивідуальне чи фронтальне опитування, бліц-опитування) чи письмова (есе, реферат, творчі завдання, тестування) відповідь аспіранта.

Формами підсумкового контролю є залік.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- тестування;
- проекти (індивідуальні, дослідницько-творчі проекти);
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Загальна кількість балів, яку аспірант може отримати у процесі вивчення дисципліни впродовж семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів аспірант набирає за поточні види контролю і 40 балів під час підсумкового виду контролю (заліку).

Критерії оцінювання поточного контролю

Поточний контроль відбувається у вигляді усних відповідей (фронтальне опитування, перевірка домашніх завдань).

15 балів - аспірант продемонстрував високий рівень володіння матеріалом; повністю розкрив зміст питання; логічно структурував свою відповідь і навів відповідні приклади; правильно і швидко реагував на запитання викладача;

12-14 балів - аспірант показав добре володіння матеріалом; розкрив зміст питання, виклавши його логічно і послідовно, навів відповідні приклади.

9-11 балів - аспірант показав досить добре володіння матеріалом, проте не повністю розкрив зміст питання; не зовсім логічно структурував свою відповідь і не навів достатньо прикладів.

5-8 балів - аспірант показав задовільне володіння матеріалом, проте не до кінця розкрив зміст питання; логічно не структурував свою відповідь і не навів прикладів; неправильно реагував на запитання викладача.

1-4 бали - аспірант практично не володіє матеріалом; не розкрив зміст питання; логічно не структурував свою відповідь і не навів прикладів.

0 балів - студент не відповів на запитання.

Критерії оцінювання модуль-контролю (залікова робота)

Залікова робота складається з 40 завдань тестового формату (1 бал/правильна відповідь на 1 питання).

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
<i>T1</i>	<i>T2</i>	<i>T3</i>	<i>T4</i>	<i>T1</i>	<i>T2</i>	<i>T3</i>	<i>T4</i>	40	100
6	6	6	12	7,5	7,5	7,5	7,5		

T1, T2 ... T 10 – теми змістових модулів.

6. Рекомендована література

6.1. Базова (основна)

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. / за ред. М. Зубрицької. Львів: Літопис, 2001.
2. Блум Г. Західний канон: книги на тлі епох / пер. з англ. під загальною редакцією Р. Семківа. Київ: Факт, 2007.
3. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник : [у 2 т.] / за ред. Н. Михальської та Б. Щавурського] Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2005.
4. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці: Золоті литаври, 2001.
5. Павличко С. Д. Зарубіжна література: Дослідження та критичні статті. Київ: Основи, 2001.

6.2. Допоміжна

1. Бондарева О. Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання. Київ: Четверта хвиля, 2006.
2. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури ХІХ – початку ХХ століття: навч. посібник. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Центр учбової літератури, 2007
3. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури ХVІІ–ХVІІІ століття: навч. посібник. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Центр учбової літератури, 2007.

4. Давиденко Г. Й., Стрельчук Г. М., Гринчак Н. І. Історія зарубіжної літератури ХХ століття: Навч. посіб. 3-тє вид. Київ: Центр учбової літератури, 2011
5. Давиденко Г.Й., Акуленко В. Л. Історія зарубіжної літератури середніх віків та доби Відродження: Навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2007.
6. Давиденко Г.Й., Чайка О.М., Гричаник Н.І. Кушнерьова М.О. Історія новітньої зарубіжної літератури: Навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2008.
7. Денисова Т. Історія американської літератури ХХ століття: Навч. посібник. Київ, 2002.
8. Літературознавчий словник-довідник за ред. Галича О. Київ, 2006.
9. Моклиця М. Модернізм у творчості письменників ХХ ст. Ч. 2. Зарубіжна література. Луцьк: Вежа, 1999
10. Наливайко Д. С., Шахова К. О. Зарубіжна література ХІХ сторіччя. Доба романтизму : підручник. Тернопіль : Навчальна книга - Богдан, 2001.
11. Пашенко В.І., Пашенко Н. І. Антична література. Київ, 2001.
12. Рубанова Г.Л. Історія світової літератури. Західноєвропейське Середньовіччя. Львів, 2004.
13. Словник античної міфології / укл. Козовик І. Я., Пономарів О. Д. Київ, 1989.
14. Стайн Дж. Сучасна драматургія в теорії та театральній практиці. В 3-х книгах. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2003.
15. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку ХІХ ст.: Іст.-естет. нарис. Київ:КМ Академія, 2004.

9. Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. <http://chtyvo.org.ua>
3. www.ae-lib.org.ua
4. www.academia.edu
5. <http://diasporiana.org.ua>
6. <http://poetyka.uazone.net/translat.html>
7. <http://www.ukrcenter.com>
8. <http://www.ilnan.gov.ua/index.php/uk/publikatsii>